

Seudulliset talousasiantuntijat 7.1.2021	LIITE 1
Nykyiset periaatteet (2017)	Päivitetyt periaatteet (2021)
KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT OHJEET JA PERIAATTEET	KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT OHJEET JA PERIAATTEET
Tässä oppaassa esitellään ne periaatteet, joiden pohjalta koulukuljetukset Päijät-Hämeen kunnissa pääsääntöisesti järjestetään.	Tässä oppaassa esitellään ne periaatteet, joiden pohjalta koulukuljetukset Päijät-Hämeen kunnissa pääsääntöisesti järjestetään.
Koulukuljetukset toteutetaan perusopetuslain 32 §:n ohjeistusten mukaisesti.	Koulukuljetukset toteutetaan perusopetuslain 32 §:n ohjeistusten mukaisesti.
Sisältö 1. Yleiset periaatteet 2. Lainsäädäntö 3. Palvelutason määrittely 3.1 Yleiset perusteet 3.2 Odotusajat 3.3 Kuinka haetaan koulukuljetusta, korvausta kuljetuksista tai muutosta kuljetuksiin 3.4 Tilausliikenteessä kuljetettavien oppilaiden luettelo 3.5 Järjestyksenpito 4. Liikenneturvallisuus 5. Koulukuljetusten pelisäännöt 5.1 Huoltajan muistilista 5.2 Koulukyytiäisen muistilista 5.3 Koulukuljettajan muistilista 6. Tiedottaminen 7. Muutoksenhaku 8. Yhteystiedot	Sisältö 1. Yleiset periaatteet 2. Lainsäädäntö 3. Palvelutason määrittely 3.1 Yleiset perusteet 3.2 Odotusajat 3.3 Kuinka haetaan koulukuljetusta, korvausta kuljetuksista tai muutosta kuljetuksiin 3.4 Tilausliikenteessä kuljetettavien oppilaiden luettelo 3.5 Järjestyksenpito 4. Liikenneturvallisuus 5. Koulukuljetusten pelisäännöt 5.1 Huoltajan muistilista 5.2 Koulukyytiäisen muistilista 5.3 Koulukuljettajan muistilista 6. Tiedottaminen 7. Muutoksenhaku 8. Yhteystiedot
1. Yleiset periaatteet Päijät-Hämeen kuntien koulukuljetuksista vastaavat lautakunnat/valtuustot ovat hyväksyneet koulukuljetuksia koskevat yleiset periaatteet ja ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaalle koulukuljetuksen. Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään tai	1. Yleiset periaatteet Päijät-Hämeen kuntien koulukuljetuksista vastaavat toimielimet ovat hyväksyneet koulukuljetuksia koskevat yleiset periaatteet ja ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaalle koulukuljetuksen. Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään tai

korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Kunta järjestää koulukuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen. Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, jonka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään omavastuumatkoina määritelty kilometriraja. Tilapäisestä asuin- tai hoitopaikasta ei järjestetä koulukuljetusta.

Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kyydit pyritään järjestämään lyhyintä reittiä pitkin ja edullisinta kulkuneuvoa käyttäen. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja. Pääsääntöisesti koulukuljetuksissa käytetään tällöin aikatauluiltaan sopivaa linjaliikennettä. Tilausliikennettä ja käytetään tai huoltajille maksetaan saattoavustusta, jos:

- linjaliikenne puuttuu tai sen reitit ja aikataulut ovat koulukuljetukseen soveltumattomat
- oppilas ei pysty terveydellisistä syistä käyttämään linjaliikennettä.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen mahdollisesti kohdistuvan työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä. Ongelmatilanteessa kuljettaja ottaa yhteyttä kunnassa kuljetuksista vastaavaan henkilöön tai virastoon. Kuljetuksista vastaava henkilö/virasto pyrkii tiedottamaan vanhempia.

Koulukuljetusten sujuminen kuljetusreitillä edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 min. ennen) sovitussa noutopaikassa. Autoa tulee odottaa 20 minuuttia yli sovitun aikataulun, jonka jälkeen lapsi voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin, kouluun tai kuljetuksista vastaavaan virastoon. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus kouluun on vanhempien vastuulla. Vanhempien kuuluu ilmoittaa kuljetuksista vastaavaan virastoon ja/tai kuljettajalle mikäli lapsi ei tarvitse jonakin päivänä kuljetusta.

VANHEMPIEN PITÄÄ ILMOITTA AINA LAPSEN OPETTAJALLE/KULJETTAJALLE, JOS LAPSI HAETAAN KOULUSTA!

korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Kunta järjestää koulukuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen. Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, jonka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään omavastuumatkoina määritelty kilometriraja. Tilapäisestä asuin- tai hoitopaikasta ei yleensä järjestetä koulukuljetusta.

Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kyydit pyritään järjestämään lyhyintä reittiä pitkin ja edullisinta kulkuneuvoa käyttäen. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja. Pääsääntöisesti koulukuljetuksissa käytetään tällöin aikatauluiltaan sopivaa linjaliikennettä. Tilausliikennettä ja erilliskuljetuksia käytetään tai huoltajille maksetaan saattoavustusta, jos:

- linjaliikenne puuttuu tai sen reitit ja aikataulut ovat koulukuljetukseen soveltumattomat
- oppilas ei pysty terveydellisistä syistä käyttämään linjaliikennettä.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen mahdollisesti kohdistuvan työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä. Ongelmatilanteessa kuljettaja ottaa yhteyttä kunnassa kuljetuksista vastaavaan viranhaltijaan tai virastoon. Kuljetuksista vastaava viranhaltija/virasto pyrkii tiedottamaan huoltajia.

Koulukuljetusten sujuminen kuljetusreitillä edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 min. ennen) sovitussa noutopaikassa. Autoa tulee odottaa 15 minuuttia yli sovitun aikataulun, jonka jälkeen oppilas voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko huoltajiin, kouluun tai kuljetuksista vastaavaan virastoon. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus kouluun on huoltajien vastuulla. Huoltajien kuuluu ilmoittaa kuljetuksista vastaavaan virastoon ja/tai kuljettajalle mikäli oppilas ei tarvitse jonakin päivänä kuljetusta.

HUOLTAJAN PITÄÄ ILMOITTA AINA, JOS LAPSI EI TARVITSE KOULUKYTYÄ!

Perusopetuslaki (628/1998 sekä laki em. lain muuttamisesta) 32 § ”Jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettu päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista varten myönnettävä riittävä avustus. Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia. Jos oppilas otetaan muuhun kuin POL 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”	Perusopetuslaki (628/1998 sekä laki em. lain muuttamisesta) 32 § ”Jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettu päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista varten myönnettävä riittävä avustus. Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia. Jos oppilas otetaan muuhun kuin POL 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”
3. Palvelutason määrittely 3.1 Yleiset perusteet Päijät-Hämeen kunnissa järjestetään esi- ja perusopetuksessa oleville oppilaille koulukuljetus esikouluun ja kouluun seuraavasti: •Esiopetus ja luokat 1 - 9, jos koulumatka on pidempi kuin viisi (5) kilometriä ja omavastuuraja kävelen taksi- tai linja-autoreitin varteen on viisi (5) kilometriä. •Jos 0-9. luokan oppilas anoo muuhun kouluun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun, kunta ei järjestä kuljetusta eikä vastaa kuljetuskustannuksista.	3. Palvelutason määrittely 3.1 Yleiset perusteet Päijät-Hämeen kunnissa järjestetään esi- ja perusopetuksessa oleville oppilaille koulukuljetus esikouluun ja kouluun seuraavasti: •Esiopetus ja luokat 1 - 9, jos koulumatka on pidempi kuin viisi (5) kilometriä ja omavastuuraja kävelen taksi- tai linja-autoreitin varteen on viisi (5) kilometriä. Kunta voi tehdä omalla päätöksellään poikkeuksen näistä kilometrirajoista. •Jos 0-9. luokan oppilas anoo muuhun kouluun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun, kunta ei järjestä kuljetusta eikä vastaa kuljetuskustannuksista. •Jos 1.-6. luokan oppilas osallistuu iltapäiväkerhotoimintaan, kunta ei ole velvollinen järjestämään kuljetusta eikä vastaamaan kuljetuskustannuksista.

•Jos oppilas osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan, koulun kerhotoimintaan tai muuhun vastaavaan, kunta ei ole velvollinen järjestämään kuljetusta eikä vastaamaan kuljetuskustannuksista. •Teiden vaarallisuus huomioidaan kuljetusten järjestelyissä. • Koulumatkan vaarallisuus tai vaikeus määritellään tapauskohtaisesti. Koulumatkan rasittavuus oppilaalle arvioidaan asiantuntijalausnon perusteella. Poikkeukset kuljetusoikeuksiin myöntää koulukuljetuksista vastaava toimielin tai viranhaltija, jolle asia on delegoitu. •Jos lasten vanhemmilla on yhteishuoltajuus, koulukuljetus myönnetään ainoastaan oppilaan väestörekisteritietojen mukaiseen osoitteeseen lähikouluperiaate huomioiden. •Vieraskuntalaisen oppilaan koulukuljetusetuudesta päätetään oppilaaksi oppilaaksiottopäätöksessä	•Jos oppilas osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan, koulun kerhotoimintaan tai muuhun vastaavaan, kunta ei ole velvollinen järjestämään kuljetusta eikä vastaamaan kuljetuskustannuksista. •Teiden vaarallisuus huomioidaan kuljetusten järjestelyissä. • Koulumatkan vaarallisuus tai vaikeus määritellään tapauskohtaisesti. Koulumatkan rasittavuus oppilaalle arvioidaan asiantuntijalausnon perusteella. Poikkeukset kuljetusoikeuksiin myöntää koulukuljetuksista vastaava toimielin tai viranhaltija, jolle asia on delegoitu. •Jos oppilaan vanhemmilla on yhteishuoltajuus, koulukuljetus myönnetään ainoastaan oppilaan väestörekisteritietojen mukaiseen osoitteeseen lähikouluperiaate huomioiden. •Vieraskuntalaisen oppilaan koulukuljetusetuudesta päätetään oppilaaksi ottopäätöksessä Kunta voi tehdä omalla päätöksellään poikkeuksen vuosiluokka- tai vuosiluokkaryhmäkohtaisesti tai pimeän vuodenajan osalta edellä mainituista kilometrirajoista. Kunta voi määrittää omavastuuosuusmatkan enimmäispituuden vuosiluokittain tai vuosiluokkaryhmittäin. Esim. esioppilaat 1 km, 1-6 luokkalaiset 3 km, 7-9 luokkalaiset 4 km. Lisäksi kunta voi huomioida koulumatkaetuuden säilymisen esimerkiksi Harrastamisen Suomen mallin toimintaan (kerhotoiminta, AP/IP) osallistuvien osalta.												
3.2 Odotusajat Perusopetuslain 32 § mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotukseen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Kokonaisuakaa laskettaessa huomioidaan myös kävelyaika kuljetusreitin varteen. Oppilaan kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika on seuraava (kuntaliiton laatima suositus kunnille): <table> <tr> <th>ikävuosi</th><th>kävelyaika minuuttia</th></tr> <tr> <td>5</td><td>16</td></tr> <tr> <td>6</td><td>15</td></tr> </table>	ikävuosi	kävelyaika minuuttia	5	16	6	15	3.2 Odotusajat Perusopetuslain 32 § mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotukseen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Kokonaisuakaa laskettaessa huomioidaan myös kävelyaika kuljetusreitint varteen. Oppilaan kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika on seuraava (kuntaliiton laatima suositus kunnille): <table> <tr> <th>ikävuosi</th><th>kävelyaika minuuttia</th></tr> <tr> <td>5</td><td>16</td></tr> <tr> <td>6</td><td>15</td></tr> </table>	ikävuosi	kävelyaika minuuttia	5	16	6	15
ikävuosi	kävelyaika minuuttia												
5	16												
6	15												
ikävuosi	kävelyaika minuuttia												
5	16												
6	15												

7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Ohjattua odotusajan valvontaa järjestetään koulun toimesta.

7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

3.3 Kuinka haetaan koulukuljetusta, korvausta kuljetuksista tai muutosta kuljetuksiin

Terveydellisiin syihin perustuva koulumatkan järjestämistä tai koulumatkan kuluja korvausta haetaan oman koulun kautta koulukuljetuksista vastaavalta viranhaltijalta. Hakemuksen perusteluna tulee olla asiantuntijalausunto, josta ilmenee ajanjakso koulukuljetuksen tarpeellisuudesta sekä esitys kuljetusmuodosta (esim. tarvitsee taksikuljetuksen). Päätöksen tekee koulukuljetuksista vastaava viranhaltija/lautakunta. Määräaikainen koulukuljetus myönnetään vasta huoltajan esittettyä asiantuntijalausunnon koululla tai virastolla koulukuljetuksista vastaavalle henkilölle.

3.3 Kuinka haetaan koulukuljetusta, korvausta kuljetuksista tai muutosta kuljetuksiin

Terveydellisiin syihin perustuva koulumatkan järjestämistä tai koulumatkan kuluja korvausta haetaan oman koulun kautta koulukuljetuksista vastaavalta viranhaltijalta. Hakemuksen perusteluna tulee olla asiantuntijalausunto, josta ilmenee ajanjakso koulukuljetuksen tarpeellisuudesta sekä esitys kuljetusmuodosta (esim. tarvitsee erilliskuljetuksen). Päätöksen tekee koulukuljetuksista vastaava viranhaltija/toimielin. Määräaikainen koulukuljetus myönnetään vasta huoltajan esittettyä asiantuntijalausunnon koululla tai virastolla koulukuljetuksista vastaavalle viranhaltijalle.

Asiantuntijalausunnosta pitää ilmetä selkeästi:

- kuljetustarpeen syyt ja perustelut
- mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan
- millä kuljetusvälineellä asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan.

Huomioon otetaan oppilasta hoitavan julkisen erikoissairaanhoidon/sairaalan/terveyskeskuslääkärin tai neuvola- tai kouluääkärin ja koulupsykologin tai lapsen asioita käsittelevän muun asiantuntijan lausunto.

Koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvaamista haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen, mikäli koulumatka on alle kunnassa päätettyjen koulumatkarajojen (esim. 5 km). Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Myös asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuaisia. Tällaisissa tapauksissa asia sovitaan erikseen. Erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden perusteella tapahtuvissa kuljetuksissa, voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhyemmäksi ajaksi. Liikenteen vaarallisuuteen perustuvat päätökset tekee koulukuljetuksista vastaava viranhaltija/lautakunta.	Huoltajan hankkimat asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi joko hakemuksen mukana tai sovittaessa erillisesti toimitettuna koulutoimistoon hyvissä ajoin ennen seuraavan lukuvuoden alkamista, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuaisia. Oppilaan erityisen tuen päätös ei automaattisesti oikeuta kuljetukseen. Sairauden tai tapaturman takia kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi. Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia. Koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvaamista haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen, mikäli koulumatka on alle kunnassa päätettyjen koulumatkarajojen. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden perusteella tapahtuvissa kuljetuksissa, voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhyemmäksi ajaksi. Liikenteen vaarallisuuteen perustuvat päätökset tekee koulukuljetuksista vastaava viranhaltija/toimielin. Kunta voi päättää mahdollisesta huoltajalle maksettavasta saattoavustuksesta tai korvauksesta.
3.4 Tilausliikenteessä kuljetettavien oppilaiden luettelo Opetuksen järjestäjän tulee antaa luettelo kuljetettavista oppilasta kuljetuksen suorittajalle. Luettelo tulee olla autossa kuljetusten aikana ja se päivitetään tarpeen vaatiessa. Opetuksen järjestäjä maksaa vain luetteloon merkittyjen koululaisten kuljetuksesta. Muiden kuljettaminen on kielletty, ellei siitä tilaajan kanssa ole erikseen sovittu tai kyseessä ole kaikille yleinen joukkoliikenne.	3.4 Tilausliikenteessä kuljetettavien oppilaiden luettelo Opetuksen järjestäjän tulee antaa luettelo kuljetettavista oppilasta kuljetuksen suorittajalle. Luettelo tulee olla autossa kuljetusten aikana ja se päivitetään tarvittaessa. Opetuksen järjestäjä maksaa vain luetteloon merkittyjen koululaisten kuljetuksesta. Muiden kuljettaminen on kielletty, ellei siitä tilaajan kanssa ole erikseen sovittu tai kyseessä ole kaikille yleinen joukkoliikenne. Kunta päättää ilman koulumatkaetuutta olevien oppilaiden mahdollisuuksista käyttää koulukuljetuksia sekä heiltä, niistä mahdollisesti perittävistä maksuista.
3.5 Järjestyksenpito	3.5 Järjestyksenpito

Kuljettajan on huolehdittava, että oppilas matkustaa turvavö kiinnitettynä. Mikäli oppilas ei kehotuksista huolimatta kiinnitä turvavöitä tai muuten vaarantaa järjestyksenpidon autossa, kuljettaja ottaa vanhempiin tai koulukuljetuksista vastaavaan viranhaltijaan matkan jatkamiseksi. Mikäli kuljetuksen aikana on vakavia järjestyshäiriöitä, kuljettaja voi ottaa yhteyttä myös poliisiin. 4. Liikenneturvallisuus Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin. Oppilas on koulun vastuulla autosta noususta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Liikennöitsijöiden vastuu kattaa oppilaiden autoon noususta kotipysäkillä ja kotipysäkillä koulun pysäkillä jättämiseen. Koulukuljetuksista vastaava virasto tiedottaa poikkeustapauksista edelleen kouluille, liikennöitsijöille tai kotiin. Kaikki tahot käyttävät tarvittaessa (vanhemmat, koulu, liikennöitsijät ja koulukuljetuksista vastaava virasto) Liikenne- ja viestintäministeriö: • Erilliskuljetuksessa koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana omalla kilvellä, jonka voi korvata taksissa valaistulla koulukyytikuvulla. • Autossa on oltava mukana tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista. Oppilaiden on aina käytettävä turvavöitä. • Kuljettajan tulee käyttää turvavöitä koulukuljetuksessa. • Koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on 80 km/h. • Kuljetuksissa noudatetaan em. ministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä sekä lakia joukkoliikenteestä, jota sovelletaan myös erilliskuljetuksiin. • Alkolukon käyttö on pakollinen varhaiskasvatus- ja koulukuljetuksissa 5. Koulukuljetusten pelisäännöt	Kuljettajan on huolehdittava yleisestä järjestyksestä ajon aikana ja että oppilas matkustaa turvavö kiinnitettynä. Mikäli oppilas ei kehotuksista huolimatta kiinnitä turvavöitä tai muuten vaarantaa järjestyksenpidon autossa, kuljettaja ottaa ensisijaisesti yhteyttä kouluun, huoltajiin tai koulukuljetuksista vastaavaan viranhaltijaan matkan jatkamiseksi. Mikäli kuljetuksen aikana on vakavia järjestyshäiriöitä, kuljettaja voi ottaa yhteyttä myös poliisiin. 4. Liikenneturvallisuus Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien oppilaiden huoltajat vastaavat siitä, että oppilas pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin. Oppilas on koulun vastuulla autosta noususta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Liikennöitsijöiden vastuu kattaa oppilaiden autoon noususta kotipysäkillä ja kotipysäkillä koulun pysäkillä jättämiseen. Koulukuljetuksista vastaava viranhaltija/toimielin tiedottaa poikkeustapauksista edelleen kouluille, liikennöitsijöille tai kotiin. Kaikki tahot käyttävät tarvittaessa suoraan tiedottamista (huoltajat, koulu, liikennöitsijät ja koulukuljetuksista vastaava virasto) Liikenne- ja viestintäministeriö: • Erilliskuljetuksessa koulukuljetusauto on merkittävä edessä ja takana omalla kilvellä, jonka voi korvata taksissa valaistulla koulukyytikuvulla. • Autossa on oltava mukana tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista. Oppilaiden on aina käytettävä turvavöitä. • Kuljettajan tulee käyttää turvavöitä koulukuljetuksessa. • Koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on 80 km/h. • Kuljetuksissa noudatetaan em. ministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä sekä lakia joukkoliikenteestä, jota sovelletaan myös erilliskuljetuksiin. • Alkolukon käyttö on pakollinen varhaiskasvatus- ja koulukuljetuksissa. 5. Koulukuljetusten pelisäännöt
---	---

Oppilas julkisen liikenteen matkustajana Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukyydin ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia. Kyydin odotteluun ja siitä poistumiseen liittyy monia riskejä.	Oppilas julkisen liikenteen matkustajana Oppilas voi vaikuttaa sekä omaan että kanssamatkustajien turvallisuuteen myös koulukyydin ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia. Kyydin odotteluun ja siitä poistumiseen liittyy monia riskejä.
5.1 Huoltajan muistilista • Ilmoita koulukuljetuksista vastaavalle viranhaltijalle, kouluun tai autonkuljettajalle lapsen sairastumisesta tai muista poissaoloista, ettei auto aja turhia reittejä. Kunta perii tarvittaessa turhien ajojen kustannukset vanhemmilta. • Ilmoita kuljetustarpeiden muutoksista hyvissä ajoin, viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen, jotta muutokset saadaan ajoissa tehtyä. • Huolehdi, että lapsi on ajoissa odotuspaikalla. • Ilmoita autonkuljettajalle tai kuljetuksista vastaavaan virastoon kuljetuksiin liittyvistä terveydentilaa koskevista asioista (esim. allergiat, pahoinvointi). • Keskustele oppilaan kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä. • Liikennöitsijä ja oppilaan huoltajat sekä oppilas sopivat keskenään yhteistyössä koulun kanssa autolle lapsen aiheuttamista vahingoista. Kunta ei ole korvausvelvollinen. • Kuljetuksista vastaavat viranhaltijat päättää pysäkin paikan. • Tarkista, että lapsen ulkoiluvaatteissa on heijastimet. • Kunta maksaa ensimmäisen bussikortin. Mikäli kortti häviää tai rikkoutuu, peritään uudesta kortista maksu. • Kuljettajalta voi kysyä autoon jääneitä tavaroita. • Talvitapahtumia varten saa autossa kuljettaa liukureita, suksia ja luistimia.	5.1 Huoltajan muistilista • Ilmoita koulukuljetuksista vastaavalle viranhaltijalle, kouluun tai autonkuljettajalle oppilaan sairastumisesta tai muista poissaoloista, ettei auto aja turhia reittejä. Kunta perii tarvittaessa turhien ajojen kustannukset vanhemmilta. • Ilmoita kuljetustarpeiden muutoksista hyvissä ajoin, viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen, jotta muutokset ja tiedotus saadaan ajoissa tehtyä. • Huolehdi, että oppilas on ajoissa odotuspaikalla. • Ilmoita autonkuljettajalle tai kuljetuksista vastaavaan virastoon kuljetuksiin liittyvistä terveydentilaa koskevista asioista (esim. allergiat, pahoinvointi). • Keskustele oppilaan kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä. • Liikennöitsijä ja oppilaan huoltajat sekä oppilas sopivat keskenään yhteistyössä koulun kanssa autolle lapsen tahallisesti aiheuttamista vahingoista tai sotkemisesta. Kunta ei ole korvausvelvollinen. • Kuljetuksista vastaavat viranhaltijat päättävät pysäkin/nouto-jättöpisteen paikan. • Tarkista, että oppilaan ulkoiluvaatteissa on heijastimet. • Kunta maksaa ensimmäisen bussikortin. Mikäli kortti häviää tai rikkoutuu, peritään uudesta kortista maksu. • Kuljettajalta voi kysyä autoon jääneitä tavaroita. • Talvitapahtumia varten saa autossa kuljettaa liukureita, suksia ja luistimia.
5.2 Koulukyytiäisen muistilista • Odota kyytiä pysäkillä tai sovitussa paikassa, ei ajoradalla. • Ole sovitussa noutopaikassa riittävän aikaisin (vähintään 5min. ennen). • Autoa tulee odottaa 20 minuuttia yli sovitun ajan. • Ota rahat tai matkalippu esille jo autoon noustessa. • Huolehdi saamastasi bussikortista. • Tervehdi kuljettajaa. • Älä ryntää autoon muita matkustajia töniä. • Anna vanhuksille ja vammaisille aina istumapaikka.	5.2 Koulukyytiäisen muistilista • Odota kyytiä pysäkillä tai sovitussa paikassa, ei ajoradalla. • Ole sovitussa noutopaikassa riittävän aikaisin (vähintään 5min. ennen). • Autoa tulee odottaa 15 minuuttia yli sovitun ajan. • Ota rahat tai matkalippu esille jo autoon noustessa. • Huolehdi saamastasi bussikortista ja ilmoita välittömästi koululle, jos kortti katoaa tai vahingoittuu. • Tervehdi kuljettajaa. • Odota vuoroasi, älä ryntää autoon. • Anna vanhuksille ja vammaisille aina istumapaikka.

• Jos autossa on turvavyö, kytke se. • Auton liikkeessä pysytään omilla paikoilla. Vasta pois jäädessä siirrytään vähän ennen pysäkkiä oven eteen. • Jos voit pahoin, ilmoita tai pyydä kaveriasi ilmoittamaan siitä kuljettajalle. • Tarkista, ettet unohtanut mitään autoon. • Autoon ei saa mennä eikä siitä saa poistua liikenteen puolelta. • Odota, että auto on lähtenyt pysäkilltä ja näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa. • Hämärän ja pimeän aikaan käytä aina heijastinta. • Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulukuljetuksen aikana 5.3 Koulukuljettajan muistilista • Aja odotusalueelle rauhallisesti. • Ota lapset kyytiin ja jätä sovituspaikassa. • Tarkista, että lapset ovat kyydissä ja turvavöissä ennen kuin lähdet. • Huolehdi, että autoon siirtyminen ja siitä poistuminen tapahtuu rauhallisesti ja kiireettä. • Pidä huoli sovitusta asioista (ylimääräiset, ennalta sovitut kyyditykset, sovitut reitit, sovitut ajat kotikuljetuksissa). • Ilmoita turhat ajot koulukuljetuksista vastaavalle viranhaltijalle. • Pyri olemaan täsmällinen aikatauluissa ja huomioi kelivara. • Muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen. • Muista, että olet oheiskasvattaja, käyttäytymisesi ja kielenkäyttösi on oltava ystävällistä ja asiallista. • Muista, että erityistä tukea tarvitsevat oppilaat tarvitsevat erityishuomiota. • Jos kuljetuksissa esiintyy ongelmia, ota yhteyttä ensin koulun opettajiin tai koulukuljetuksista vastaavaan virastoon, tarpeen vaatiessa myös lapsen huoltajiin. • Kuljettajan on käytettävä turvavyötä koulukuljetuksissa. -Kuljetusliike vastaa siitä, että lasten kanssa työskentelevien henkilöiden rikosrekisteri on esitetty. -Huolehdi terveyteen liittyvien ohjeistusten ja viranomaismääräysten noudattamisesta.	• Käytä turvavyötä ja noudata muitakin turvallisuuteen liittyviä ohjeistuksia. • Auton liikkeessä pysytään omilla paikoilla. Vasta pois jäädessä siirrytään vähän ennen pysäkkiä oven eteen. • Jos voit pahoin, ilmoita tai pyydä kaveriasi ilmoittamaan siitä kuljettajalle. • Tarkista, ettet unohtanut mitään autoon. • Autoon ei saa mennä eikä siitä saa poistua liikenteen puolelta. • Odota, että auto on lähtenyt pysäkilltä ja näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa. • Hämärän ja pimeän aikaan käytä aina heijastinta. • Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulukuljetuksen aikana 5.3 Koulukuljettajan muistilista • Aja odotusalueelle rauhallisesti. • Ota lapset kyytiin ja jätä sovituspaikassa. • Tarkista, että lapset ovat kyydissä ja turvavöissä ennen kuin lähdet. • Huolehdi, että autoon siirtyminen ja siitä poistuminen tapahtuu turvallisesti, rauhallisesti ja kiireettä. • Pidä huoli sovitusta asioista (ylimääräiset, ennalta sovitut kyyditykset, sovitut reitit, sovitut ajat kotikuljetuksissa). • Ilmoita turhat ajot koulukuljetuksista vastaavalle viranhaltijalle. • Pyri olemaan täsmällinen aikatauluissa ja huomioi kelivara. • Muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen. • Muista, että olet oheiskasvattaja, käyttäytymisesi ja kielenkäyttösi on oltava ystävällistä ja asiallista. • Muista, että erityistä tukea tarvitsevat oppilaat tarvitsevat erityishuomiota. • Jos kuljetuksissa esiintyy ongelmia, ota yhteyttä ensin koulun opettajiin tai koulukuljetuksista vastaavaan virastoon, tarpeen vaatiessa myös lapsen huoltajiin. • Kuljettajan on käytettävä turvavyötä koulukuljetuksissa. -Kuljetusliike vastaa siitä, että lasten kanssa työskentelevien henkilöiden rikosrekisteri on esitetty. -Huolehdi terveyteen liittyvien ohjeistusten ja viranomaismääräysten noudattamisesta.
6. Tiedottaminen Koulut käyvät kuljetusjärjestelyjä läpi yhdessä kuljetusoppilaiden/huoltajien kanssa. Koulujen vanhempainilloissa tai Wilman kautta tiedotetaan kuljetusasioista.	6. Tiedottaminen Koulut käyvät kuljetusjärjestelyjä läpi yhdessä kuljetusoppilaiden/huoltajien kanssa. Koulukuljetusasioista tiedotetaan Wilman tai koulukuljetusjärjestelmän kautta.

Tarvittaessa pyydetään koulukuljettajia ja/tai sivistyspalveluiden edustajia mukaan kokoukseen. Kuljetusperiaatteet ovat kunnan nettisivuilla, jossa ne ovat kaikkien luettavissa. Koulukuljetuksista vastaava viranhaltija, vanhemmat, autoilijat ja koulut tiedottavat tarvittaessa kaikkia osapuolia.	Kuljetusperiaatteet ovat kunnan nettisivuilla, jossa ne ovat kaikkien luettavissa. Koulukuljetuksista vastaava viranhaltija, huoltajat, autoilijat ja koulut tiedottavat tarvittaessa kaikkia osapuolia.
7. Muutoksenhaku	7. Muutoksenhaku
Jos olet tyytymätön	Jos olet tyytymätön
- kuljetusjärjestelyihin, ota yhteyttä kouluun tai koulukuljetuksista vastaavaan viranhaltijaan. - kuljetusperiaatteisiin, vastuullinen toimielin käsittelee muutokset. - kuljetuspäätökseen, valituksen käsittelee Hämeenlinnan hallinto-oikeus.	- kuljetusjärjestelyihin, ota yhteyttä kouluun tai koulukuljetuksista vastaavaan viranhaltijaan. - kuljetusperiaatteisiin, vastuullinen toimielin käsittelee muutokset. - kuljetuspäätökseen, valituksen käsittelee Hämeenlinnan hallinto-oikeus.
8. Yhteystiedot	8. Yhteystiedot
Tähän lisätään kunnan koulukuljetuksista vastaavien yhteystiedot	Tähän lisätään kunnan koulukuljetuksista vastaavien yhteystiedot
Liikennöitsijöiden yhteystiedot	Liikennöitsijöiden yhteystiedot